

dokazati kako nismo bili divljaci i kako smo već onda stajali uz bok drugim evropskim narodima. Čini mi se da ne bih pogriješio, kad bih, obzirom na važnost te zamisli, načinio paralelu sa Krležinim »Srednjekovnim freskama«.

Šteta, šteta, neprocjenjiva šteta! Puno, puno prerana smrt nije mu omogućila dovršenje započetog djela. U nekoliko navrata je Razred za muzičku umjetnost Jugoslavenske Akademije pokušavao doznati sve o njegovoj ostavštini, neprestano se nadajući, da će se možda ipak nešto pronaći o toj temi. Ta tolike je godine posvetio tome zadatku! Čini mi se da je pokojni Albe još za života nešto izdao o tim svojim istraživanjima, ako se ne varam, u Luxemburgu, no nisam siguran. Koristio bih ovu priliku da zamolim naše stručnjake s tog područja da nastave Albino započeto djelo i da koriste i najsitnije njegove zabilješke. Što se mene lično tiče, bilo bi mi savršeno svejedno, da li bi djelo sa takvom temom izašlo u Beču, Parizu, New Yorku ili na Sjevernom polu, glavno bi bilo da izađe i da svijet čuje mnogo toga o našoj kulturnoj prošlosti.

Ispričavam se stručnjacima — muzičkim učenjacima što sam se usudio zaći na njihovo tlo, no previše sam volio i poštovao pokojnog Albu a da ne bih priželjkivao ostvarenje njegovog najznačajnijeg djela.

MOJE SJEĆANJE NA PRIJATELJA ALBU VIDA KOVIĆA

Branimir Župančić, Banja Luka

Albe Vidaković došao je zajedno sa drugim subotičkim sjemeništarcima u Travnik u isusovačku gimnaziju u jesen 1928. g. Pohađao je V. r. g., a ja VII. Zajedno smo svirali u đlačkom orkestru: on je svirao bas, a ja prvu violinu. Orkestar je brojio oko 30 svirača.

Poslije smo se našli zajedno u Zavodu sv. Jeronima u Rimu na studijama. Bio sam iznenađen kad mi Albe reče da će studirati glazbu na Papinskoj glazbenoj akademiji, dok sam se ja upisao na crkveno pravo. Mislio sam da nema dovoljno predznanja za Akademiju, ali sam se brzo uvjerio u protivno. Albe je vrlo ozbiljno shvaćao studije. Pošto je i mene zanimala glazba, ponekad me Albe odveo na predavanje prof. Reficea, Casimirija te sam se uvjerio koliko je bio cijenjen od profesora. Zajedno smo pohađali koncerte u Teatro Adriano na koje je Albe bio pretplaćen.

Nakon studija u Rimu službovao sam kao župnik u Bos. Gradiški. Tamo sam, silom prilika, vodio mješoviti zbor H. P. D. »POSAVAC«. Albe je već predavao u Zagrebu. Kod njega smo se sastajali mi kolege iz Jeronima. Tako sam upoznao Vladimira Ruždjaka koji mu je donio jednu svoju kompoziciju — responsorij za lamentacije koje su se tada pjevale. Zamolio sam Albu da mi komponira nešto za moj zbor »Posavac«. Tražio je neku prikladnu pjesmu te je uzeo jednu pjesmu svoga kolege Alekse Kokića: »KOD ČUPRIJE«. Komponirao je za mješoviti zbor i posvetio H. P. D. »POSAVAC« u Bos. Gradiški. Bilo je to u Zagrebu 25. 8. 1943. g. Kompozicija, nažalost, nije dosad izvedena, jer za vrijeme rata nije se mogao zbor okupiti, a nakon rata više ne postoji.

Sačuvao sam original s potpisom Albe a u Institutu za crkvenu glazbu nalazi se fotokopija te skladbe.

IZRAZITA DINAMIČNA OSOBNOST

(Moje sjećanje na Albu Vidakovića)

Lovro Županović, Zagreb

Prvi moj susret s Albom Vidakovićem zbilo se u vrijeme početka mog sistematskog glazbenog obrazovanja u srednjoj glazbenoj školi tadašnjeg Hrvatskog državnog konzervatorija u Zagrebu (1947). Stjecajem okolnosti, trajao je vrlo kratko: svega jedno polugodište (zimsko). Albe mi je predavao (prvu) harmoniju. Ali premda sveden na svega nekoliko mjeseci, on je za mene ostao nezaboravan, i, u neku ruku, presudan. Jer: Albe je znao naći način da se — ne samo meni — »nametne« ležernošću svog temperamenta i imponirajućim znanjem. I makar sam, nakon tog prvog susreta, neko vrijeme s njim izgubio izravan dodir, dojam što ga je Vidaković na mene ostavio tražio je nužni nastavak tog tada zaista »kratkog susreta«.

I taj je došao otprilike oko god. 1950., da bi otada pa do Albine smrti trajao (uglavnom) kontinuirano. I u tom razdoblju koje, dakle, traje skoro desetljeće i po, Vidaković je — svjesno ili nesvjesno — pridonosio znatan dio oblikovanju mog glazbenog profila. Sjećam se s kakvim je riječima znao komentirati moje tadašnje (dvogodišnje) djelovanje kao glazbenog kritičara u »Vjesniku« (1953-1955), odnosno ono kasnije u »Književnoj tribini« (1959-1960); pamtim kako je vrlo drastično »pokopao« moju *Simfonijetu* nakon njezine prazvedbe u studenome god. 1955.; »cvaio sam« kada je našao pohvalne riječi za moju (nikad neizvedenu) *Staroslavensku misu* (1955); upijao sam sve što mi je govorio o novim putovima glazbe, konkretno o opusu O. Messiaena, s kojim je mene i A. Klobučara u to vrijeme upoznao; nikad neću zaboraviti riječi kojima me hrabrio da ne posustanem u radu na svojoj doktorskoj tezi o V. Lisinskome. (To je i razlog da sam mu je posvetio, kada je ona — ponešto modificirana — bila objavljena god 1969.)

Ali, i on je u vremenu, u kojem je — posebice kao muzikolog — djelovao, trebao ohrabrenje. Duboko me se (i do danas neizbrisivo) dojmilo kada me je — radeći na osuvremenjivanju Jelićeva opusa *Parassia militia* — pitao što mislim o njegovoj (Vidakovićevoj) realizaciji Jelićeva continua. (A što sam mu ja tada mogao i znao reći?). Ili: kada je — otkrivši u Kuhačevoj ostavštini Ivančićevu *Simfoniju u C-duru* — tražio (od mene) savjet kako da, u pomanjkanju dokumentacije, što jasnije utvrdi i objasni etničko podrijetlo tog skladatelja. Ili: kada se jadao na nerazumijevanje u svojim nastojanjima za što primjerenije muziciranje na području duhovne glazbe — itd., itd.

Danas mi je jasno: uz sazrijevanje Alba kao glazbenika, posebice muzikologa, i ja sam postepeno glazbeno »rastao«. I kad sam onog travanjskog podneva, na (tadašnjoj) tramvajskoj postaji na uglu Jurišićeve i Draškovićeve ulice (od kolegice Ivone Ajanović) saznao za Albinu smrt — ja sam se, ojađen na Sudbinu koja nam ga je oduzela kad nam je bio najpotrebniji, »zakleo« da ću nastojati nastaviti njegovo muzikološko djelo.

I ako je itko naročito zaslužan za ono što sam otada do danas priložio razvoju hrvatske muzikologije — onda je to nedvojbeno Albe Vidaković. Mislim da ga na tom području smijem nazvati svojim svojevrsnim, makar i neslužbenim te nesistematskim, učiteljem — ili bolje: podstrekačem u poslu kojim se danas sustavno bavim.